

Evlenme harici doğan çocuklar hakkında 1/567 numaralı kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni mazbatasile 1/785 numaralı af kanunu lâyihası ve İzmir mebusu Mahmut Esat Beyin, matbuat cürümlerinden mahkûm olanlarla bu kabîl cürümlerden dolayı haklarında takibat yapılmakta olanların affine dair 2/82 numaralı kanun teklifi ve Adliye encümeni mazbatası

Evlenme harici doğan çocuklar hakkında 1/567 numaralı kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/757

20-III-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Evlenme harici doğan çocuklar hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19-III-1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Kanunu medeninun meriyete vazından evvel iziname almadan evlenmiş olanlardan doğan çocuklarla bu kanunun neşri tarihinden sonra evlenme harici olarak doğan çocukların tescil vaziyetini tetkik ve tesbit etmek üzere 15 - XI - 1931 tarih ve 11944 numaralı Yüksek Vekiller Heyetinin kararına binaen teşekkül eden komisyonun mazbatası üzerine gayrimüseccel çocukların tescillerini temin ve hukukî ve içtimaî vaziyetlerini ıslah sadedinde alınması lâzımgelen tedbirler şu veçhile mütalea ve tesbit edilmiştir:

Kanunu medeninun meriyetinden evvel aktedilmiş olan evlenmelerin sahih ve muteber olduğu kanunu medeninun surefi meriyet ve şekli tatbiki hakkındaki kanunun 9 uncu maddesi hükmü ictizasından olmakla bu kabîl nikâh akitlerinin hükme muhtaç olmaksızın ibraz olunacak o zamana ait bir iziname veya nikâh kâğıdı gibi vesikalarla bunlarda bulunmazsa bu veçhile nikâhın vücudünü tasdik eder köy veya mahalle ihtiyar heyetlerinden getirilecek ilmühaberler vilâyet veya kaza idare heyetlerince tetkik olunarak verilecek kararlar nikâh ve doğumun tescili ve çocuğun akit tarihinden itibaren ana ve babaya izafe olunması ve aktin vukuunda taraflar ihtilâf ederler veya ibraz olunan evrak aktin zamanına göre idare heyetlerince kanunî sebeplerle tescile kâfi görülmezse keyfiyetin mahkemece halledilmesi suretile kanunu medeninun meriyetinden evvel aktolunan nikâh ve bunlardan doğan çocukların kayıt ve tescili temin edilmiş olur.

Kanunu medenî meriyete girdiği tarihten lâyihası arz ve teklif olunan bu kanunun meriyeti zamanına kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış akit olmaksızın dinî merasim yaptırılmak ve sair suretlerle birleşip karı koca halinde yaşayışlara gelince; bunlardan çocuk olduğu hallerde bu gibi karı koca halinde yaşayış ve birleşmelerle doğan çocukların kayıt ve tescilleri için tarafların müracaatı üzerine yine vilâyet veya kaza idare heyetlerince tetkik ve tahkik olunarak karı koca halinde yaşayış ve birleşmelerin ve bunlardan doğumun vukuu sabit olduğu takdirde verilecek kararlar işbu birleşmelerin evlenme suretile ve doğan çocuğun da kadın ve erkeğe izafe olunarak kayıt ve tescilleri ve ihtilâf halinde mahkemece halledilmesi ve bu kabil karı koca halinde yaşayış ve birleşmelerden doğan çocukların bu kanunda gösterilmeyen hukukî vaziyetlerinde kanunu medeninin batıl evlenme hakkındaki hükümlerinin tatbik olunması esasları kabul edilerek kanunu medeninin meriyetinden lâyihası arz ve teklif olunan bu kanunun meriyeti zamanına kadar geçen devre esnasında kanunen sıhhat ve vücüt vasıflarını haiz olmadıkları halde filen karı kocalık alâkası halinde devam etmekte bulunmuş olan bütün emri vakiler, karı koca arasındaki salâhiyetlerle çocukların nesepleri noktasından hükmü haiz kanunu medenî evlenmeleri haline getirilmiş ve bu suretle buna muhalif olarak vukua getirilen filî vaziyetler en az pürüz bırakacak surette hukukî alâkalarla teğhiz olunmuştur.

Bu kısımda erkeğin diğer bir karısı olduğu halde mücerret cemiyet ve çocukların hukuk ve vaziyetini sıyanet için ihtiyar olunan şu muamelelerin kadınların esas haklarını da ihlâl etmemek üzere tescil edilen kadına üç ay zarfında tescil olunan işbu aktin feshini talep edebilmek hakkı verildiği gibi bu hakkın istimal edilmemesi halinde de tescilin var ise birinci kadın için boşanma esbâbından olacağı kayıt ve kabul edilmiştir.

Karı koca halinde yaşayış ve birleşmelerle bunlardan doğan çocuğun tescilini yaptıracak mükelleflerden kimse yoksa köy veya mahalle ihtiyar heyetleri tarafından müddeiumumiliğe vaki olacak ihbar üzerine bu hususların ifası için mahkemece bir kayyum tayin ettirilmesi esası vazolunmuş ve nihayet işbu kanun hükümlerinden istifade hakkı da bir müddetle takyit olunmuştur.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 32

Esas No. 1/567

23 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Evlenme harici doğan çocuklar hakkında Adliye vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 19 - III - 1933 tarihli iqtimamında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte Başvekâletin 20 - III - 1933 tarih ve 6/757 numaralı tezkeresine bağlı olarak encümenimize havale buyurulmuş olmakla Adliye vekili ve Dahiliye nüfus umum müdürü Beylerin hazır buldukları toplantımızda müzakere ve tetkik olundu.

Şimdiki mevzuatı kanuniyeye tevfikan tescilleri kabil olmayan ve miktarları itibarile hususî bir kanunla tescillerine imkân verilmesi zarurî bulunan çocukların tescillerini temin için tanzim olunan lâyihanın esas itibarile kabulüne ve maddelerde yapılan bazı tadilâtlarla Heyeti Celileye arzına karar verilmiştir.

Yüksek Reisliğe arz olunur.

Da. E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Tekirdağ	Çanakkale		Çorum	Kütahya	Samsun
M. Faik	Şükrü		İ. Kemal	Memet	Zühtü
Aza	Aza	Aza	Aza		
Amasya	Elâziz	Giresun	Zonguldak		
Esat	Hüseyin	A. Münir	Rifat		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kanunu medenin meriyetinden evvel akte edilmiş olupta henüz tescil edilmemiş olan nikâhlarla kanunu medenin meriyetinden sonra evlendirme memurunun huzurunda yapılmış akit olmaksızın dinî merasim yaptırmak ve sair suretlerle birleşip karı koca halinde yaşayanlarla bunlardan doğan çocukların tescil ve nesebî vaziyetlerine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Kanunu medenî meriyete girmen aktolunan nikâha müstenit evlenmelerin ve bu evlenmelerden doğup nüfus idaresince tescilleri yapılmamış olan çocukların kayıt ve tescili için alâkadarlar buldukları kazanın kaymakamına veya merkezi vilâyette bulunuyorlarsa valiye müracaat ederler.

Bu müracaat bir izinnameye veya nikâh kâğıdına ve bunlar bulunmadığı takdirde köy veya mahalle ihtiyar heyetlerinin ilmühaberlerine istinat etmek lâzımdır.

Bu vesikalar üzerine vilâyet veya kaza idare heyetlerince yapılacak tetkikat neticesinde aktin ve doğumun vukuu sabit olursa keyfiyetin nüfus idaresince kayıt ve tesciline karar verilir. Bu surette çocuk akit tarihinden itibaren ana ve babaya izafe edilmiş olur.

Aktin vukuunda taraflar arasında ihtilâf olur veya ibraz olunan vesikalar idare heyetlerince kanunî sebeplerle tescile gayrikâfi görülürse keyfiyet mahkemece hallolunur.

MADDE 2 — Kanunu medenî meriyete girdiği tarihten bu kanunun meriyet zamanına kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış akit olmaksızın dinî merasim yaptırmak ve sair suretlerle birleşip karı koca halinde yaşayanlardan çocuk olduğu takdirde evlenme ve çocuğun kayıt ve tescili için alâkadarlar buldukları kazanın kaymakamına veya merkezi vilâyette bulunuyorlarsa valiye müracaat ederler.

Bu müracaat üzerine vilâyet veya kaza idare heyetlerince yapılacak tetkikat ve tahkikat neticesinde bu veçhile birleşmelerin vukuu sabit olursa işbu birleşmelerin evlenme suretile ve bunlardan doğan çocuğun da kadın ve er-

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Kanunu medenin meriyetinden evvel akte edilmiş olupta henüz tescil edilmemiş olan nikâhlarla kanunu medenin meriyetinden sonra evlendirme memurunun huzurunda yapılmış bir akit olmaksızın her hangi bir suretle birleşip karı koca halinde yaşayanlarla bunlardan doğan çocukların tescil ve nesebî vaziyetlerine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Kanunu medenin meriyete girmesinden evvel aktolunan nikâha müstenit evlenmelerin ve bu evlenmelerden doğup nüfus idarelerince tescilleri yapılmamış olan çocukların kayıt ve tescili için alâkadarlar buldukları kazanın kaymakamına veya vilâyet merkezinde bulunuyorlarsa valiye müracaat ederler.

Alâkadarların elinde izinname veya nikâh kâğıdı mevcut ise nikâh ve buna müstenit evlenmeden doğmuş olan çocuklar nüfus dairelerince doğrudan doğruya tescil edilir.

Alâkadarlar tarafından izinname veya nikâh kâğıdı ibraz edilmediği halde nikâhı müsbit olarak mahalle veya köy ihtiyar heyetlerinden alınacak ilmühaberler mahalli idare heyetince tetkik ve tahkik olunarak sıhhati sabit olduğu takdirde bir karar ile keyfiyet nüfus dairelerine havale edilir ve oralare tescil muamelesi yapılır. Tescil edilen çocuklar doğduğu tarihten itibaren ana ve babasına izafe edilmiş olur.

Aktin vukuunda taraflar arasında ihtilâf olur veya ibraz olunan vesikalar idare heyetlerince kanunî sebeplerle tescile gayrikâfi görülürse keyfiyet mahkemece hallolunur.

MADDE 2 — Kanunu medenin meriyete girdiği tarihten bu kanunun meriyeti zamanına kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış akit olmaksızın her hangi bir suretle birleşip karı koca halinde yaşayanlardan çocuk olduğu takdirde evlenmenin ve çocuğun kayıt ve tescili için alâkadarlar buldukları kazanın kaymakamına veya vilâyet merkezinde bulunuyorlarsa valiye müracaat ederler.

Bu müracaat üzerine vilâyet veya kaza idare heyetlerince yapılacak tetkikat ve tahkikat neticesinde bu veçhile birleşmelerin vukuu sabit olursa işbu birleşmelerin evlenme suretile ve bunlardan doğan çocuğun da kadın ve erkeğe izafesile tesciline karar verilir ve ihtilâf ha-

keğе izafesile tesciline karar verilir ve ihtilâf halinde keyfiyet mahkemece hallolunur.

Şukadarki bu suretle yapılacak tescil üzerine erkeğın diğеr bir karısı varsa kadının tescil tarihinden itibaren üç ay içinde mahkemeden aktin feshini istemeğе hakkı vardır. Bu halde mahkeme ayrılık ve boşanmaya dair kanunu medenideki kayıt ve şartların tahakkukuna bakmaksızın fesih kararı verir.

Kadın bu hakkını istimal etmediğі surette bu hal erkeğın evvelki karısı için boşanma sebebi olur.

MADDE 3 — Bu kabil kararı koca halinde yaşayış ve birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tescilini yaptracak mükelleflerden kimse yoksa köy veya mahalle ihtiyar heyetinin müddeiumumiliğе ihbarı üzerine bu hususların ifası için bu heyetten veya hariçten diğеr bir zat kayyum tayin ettirilir.

MADDE 4 — İkinci maddede yazılı karı koca halinde yaşayış ve birleşmelerden doğan çocuklar bu kanunda gösterilmeyen hukukî vaziyetlerinde kanunu medeninın batıl evlenme hakkındaki hükümlerine tâbidir.

MADDE 5 — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı kayıt ve tescil için vukubulacak müracaatlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde yapılabilir.

Çocuğın doğumu kanunun meriyetinden sonra olursa işbu müddet doğum tarihinden başlar. Ancak bu doğumun kanunun meriyetinden üç yüz gün zarfında vukuu lâzımdır.

Altı ay zarfında müracaat etmeyenler Türk ceza kanununun değışen 237 nci maddesinin 4 üncü fıkrasına göre cezalandırılırlar.

linde keyfiyet mahkemece hallolunur.

Şu kadar ki bu suretle yapılacak tescil üzerine erkeğın başka karısı varsa kadının tescil tarihinden itibaren üç ay içinde mahkemeden aktin feshini istemeğе hakkı vardır. Bu halde mahkeme ayrılık ve boşanmaya dair kanunu medenideki kayıt ve şartların tahakkukuna bakmaksızın fesih kararı verir.

Kadın bu hakkını istimal etmediğі takdirde erkeğın öbür karısı mahkemeye müracaatle boşanma talebinde bulunmağа salâhiyettardır ve mahkemece bu hal boşanma sebebi sayılır.

MADDE 3 — Birinci ve ikinci maddelere tevfikân tetkikat ve tahkikat yapacak olan idare heyetlerine mahalli belediye meclisince kendi azası arasından seçilecek iki zat rey sahibi olarak iltihak eder.

MADDE 4 — Bu kabil kararı koca halinde yaşama ve birleşmelerle bunlardan doğan çocukların tescilini yaptracak mükelleflerden kimse yoksa köy veya mahalle muhtarları bunların kayıt ve tescil muamelesini yapttırmakla mükelleftirler.

MADDE 5 — İkinci maddede yazılı karı koca halinde yaşama ve birleşmelerden doğan çocukların nesebi sahihtir. Fesih halinde çocuklar ile ana ve baba arasındaki hak ve borçlar, kanunu medenideki boşanma hükümlerine tâbidir.

MADDE 6 — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı kayıt ve tescil için işbu kanunun meriyetinden itibaren bir sene içinde müracaat mecburidir. Her hangi bir suretle bu müddet içinde kayıt ve tescil ettirilmemiş olan çocukların sinnirüşte vusulünden itibaren bir sene içinde müracaatleri kabul olunur. Bu müddet içinde müracaat etmeyenler hakkında bir haftadan bir aya kadar hafif hapis ve 10 liradan 50 liraya kadar para cezası hükmolunarak tescil muamelesi yapılır.

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Rşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Z. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 7 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

İzmir mebusu **Mahmut Esat Beyin**, matbuat cürümlerinden mahkûm olanlarla bu kabil cürümlerden dolayı haklarında takibat yapılmakta olanların affine dair 2/82 numaralı kanun teklifi

Yüksek Reisliğe

Matbuat cürümlerinden mahkûm olanlarla yine bu kabil cürümlerden dolayı haklarında takibat yapılmakta bulunanların affi hakkında kanun lâyihasile sebepleri merbuten takdim kılınmıştır. Lâzım muamelesinin ifasına müsaadelerini rica ederim efendim hazretleri.

İzmir mebusu
Mahmut Esat

Kanun lâyihasının teklif sebepleri

Şark ve garp vilâyetlerimizde adı cürüm mahkûmları ile yine bu gibi cürümlerden suçlu olarak haklarında takibat yapılanlar affe mazhar oldular. Bundan başka Divanı Âlice mahkûm edilmiş olanlara bile milletin lütuf ve atıfeti eseri olarak tekaüt maaşları iade edildi.

Türk Cümhuriyetinin onuncu yıl dönümü günü matbuat cürümlerinden mahkûm olanlarla yine bu gibi cürümlerden suçlu olarak haklarında takibat yapılmakta bulunanların affi Cümhuriyetin fikir ve yazı erbabına karşı her zaman gösterdiği alâkanın yüksek bir nişanesi olacaktır. Bu sebeplere binaen merbut kanun lâyihası takdim ve teklif edilmiştir.

Matbuat cürümlerinin affi hakkında kanun teklifi

MADDE 1 — Matbuat suçlarından dolayı haklarında takibat yapılmakta olanlarla mahkûm edilmiş bulunanların cürümleri affedilmiştir.

MADDE 2 — Vatan haricinde matbuat vasıtasile irtikâp edilmiş suçlar bu kanunun şumülüne girmez.

MADDE 3 — Bu kanun hükümleri Türk Cümhuriyetinin onuncu yıl dönümü günü tatbik olunur.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye vekili memurdur.

1/785 numaralı af kanunu lâiyhası

T. C.
Başvekkâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı 6/3065

25-X-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetile Adliye Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 22-X-933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan « Af kanunu lâiyhası » esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Af kanunu esbabı mucibe lâiyhası

Türkiye Cümhuriyeti Devleti, onuncu yılını kutlularken, Türk inkılâbının bu çok kısa bir devre içinde daima ileri atılışlarla elde ettiği ve bütün medenî erhanım hayranlıkla gördüğü siyasî ve iç-timaî muvaffakiyetlere vekar ve iftiharla bakmaktadır.

Memleketi, dağmık bir ankaş halinde bulan Cümhuriyet, inkılâbın tutuşturduğu faaliyetle bu kadar kısa bir zaman içinde memlekette yeni bir içtimaî nizam yaratmış; hukukî ve iktisadî münasebetlerde tam bir muvazene tesis etmiş ve bu suretle Türk milletini lâiyk olduğu şereflî mertebelere ulaştırmıştır.

Bu yükseliş hareketleriyle daima terakkiye koşan memleket, bu gün müttelit bir kütle halinde sakin ve vakur, ümitle dolu olan istikbale doğru yürümektedir.

Böyle mesut bir yıl dönümünü kutlularken muhtelif sebep ve tesirlerle; ihtiras veya hatalarına kurban olmuş, kanunî cezalarla mahkûm olmuş, kimseleri de düşünmek, onları bir kıymet olarak tekrar cemiyetin sinesine almak muvafık olur. Bu biçarelere karşı gösterilecek müsamaha; kendilerini temiz bir unsur olarak alacak olan cemiyet lehine bir hareket olduğu kadar memleketin haiz olduğu kuvvetin de bir delili olacaktır.

Lâiyhanın birinci maddesi kanunun ferî ceza, veya para cezasile birlikte yahut yalnız olarak yukarı haddi beş seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayan bir ceza ile ve yahut yalnız para cezasile cezalandırdığı suçları affa tâbi tutmaktadır.

Bu cezaları istilzam eden suçlardan dolayı maznunlar hakkında takibat icra edilmeyecektir.

Bu maddenin son fıkrasını teşkil eden (Bu maddedeki para cezasından maksat, umumî veya hususî kanunlarında yazılı olan hukuku âmme para cezalarıdır) diye yazılı olan hüküm, sureti umumiyede Devlet, vilâyet ve belediye vergilerine müteallik olan kanunlarına göre yüzde veya misil zammı suretile alınan ve Devlet ve vilâyet ve belediyelerin hukuku şahsiyelerine taallük eden para cezalarını hariçte bırakmaktadır.

İkinci madde; üç seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayan bir ceza ile mahkûmiyeti mutazammın olan ilâmların infaz edilmeyeceğini beyan etmektedir. Birinci madde mucibince işlenen suçun istilzam ettiği cezanın yukarı haddi beş seneden fazla olmasından dolayı duruşmaları icap eden maznunların mahkûmiyetleri üç senden fazla olmadığı takdirde bu mahkûmiyetler dahi ikinci madde mucibince infaz olunmayacaktır.

Üç seneden fazla olmayan hürriyeti bağlayan bir cezaya bağlı para cezaları ile ferî cezalar da affın şumulüne dahildir.

Üçüncü madde; on seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayan cezanın üç senesini indirmektedir. Meselâ duruşma neticesinde dört seneye mahkûm olan bir kimsenin cezası bir seneye, sekiz sene beş seneye, on sene yedi seneye indirilecektir.

Dördüncü madde; on seneden fazla hürriyeti bağlayan cezaları mevzu bahis etmektedir. Bu

maddeye göre on seneden fazla hürriyeti bağlayan cezalardan beş senesi indirilecektir. Şu kadar ki kalan ceza hiç bir suretle yedi seneden aşağı olmayacaktır. Bunun da sebebi şudur:

Meselâ on seneye mahkûm olanın cezasından üçüncü madde mucibince üç sene indirildikten sonra geriye kalan miktar yedi senedir.

Dördüncü madde mucibince on seneyi geçen meselâ on bir senelik bir cezadan beş sene indirilince geriye kalan miktar altı senedir ki üçüncü madde şümülüne giren mahkûmlarla bu madde şümülüne giren mahkûmların istifadeleri arasında muadelet temin edebilmek üzere bu kaide kabul edilmiştir.

5 - 7 nei maddeler, eski ceza kanununa göre müebbet kürek ve kalebentlikten muhavvel sürgün ve hapis cezalarına mahkûm bulunanların istifadelerini temin için tanzim edilmiştir.

Lâyihanın tatbikında gözetilecek noktalar şunlardan ibarettir:

A - Kanunun şümülüne giren bir suçun kanunda yazılı olan cezası, 1) Yalnız para cezası, 2) Yukarı haddi beş seneden fazla olmayan hürriyeti bağlayan bir ceza ile beraber para cezası ise bu cezalara bağlı ferî cezalara da şamil olmak üzere bu suçlar tamamen affedilmiştir.

B - Elde mevcut ilâmlardan üç seneden fazla hürriyeti bağlamayan cezalar, affe dahildir. Bu ilâmlardaki para cezaları ve ferî cezalar da affin şümülüne girer.

C - Yukarıki hadleri itibarile beş seneden fazla hürriyeti bağlayan cezayı müstelzim suçlardan dolayı takibat yapılacaktır. Duruşma neticesinde verilecek ceza üç seneden fazla olmayan hürriyeti bağlayan bir ceza ise ikinci madde mucibince bu ceza infaz edilmeyecektir. Verilen ceza üç seneden fazla ve on seneden eksik ise (on sene dahil) yalnız üç senesi indirilerek üst tarafı infaz edilecektir. Ceza on seneden fazla ise beş senesi indirilecek şu kadar ki geri kalan kısmı yedi seneden az olmayacaktır. Sebebi dördüncü maddenin izahında beyan edilmiştir.

15 inci maddenin tanzimine saik olan sebep; kanunu medeninin meriyetinden evvel vukubulan ve her hangi bir sebeple gayri müseccel kalan evlenmelerden ve kanunu medenin neşrinden sonra evlilik haricindeki birleşmeleri ve bu birleşmelerin mahsulü olan çocukları bir defaya mahsus olmak üzere nüfus kütüğüne kaydettirmekten ibarettir .

Maddenin A fıkrası, kanunu medenin meriyetinden evvel aktolunan nikâha müstenit evlenmelerin ve bunlardan doğup nüfus idarelerince tescilleri yapılmamış olan çocukların kayıt ve tescili için alâkadar olanlar buldukları kazanın kaymakamma ve vilâyet merkezlerinde valiye müracaat etmeleri iktiza eder. Alâkadarların ellerinde izinname veya nikâh kâğıdı mevcut ise nikâh ve buna müstenit evlenmeden doğmuş olan çocuklar, nüfus dairelerince doğrudan doğruya tescil olunur.

Alâkadarlar tarafından izinname veya nikâh kâğıdı ibraz olunamadığı suretlerde nikâhı müsbit olarak mahalle veya köy ihtiyar heyetlerinden alınacak ilmühaber mahallî idare heyetlerince tetkik ve tahkik olunarak sıhhati anlaşıldığı takdirde bir kararla keyfiyet nüfus dairelerine havale edilir ve oralareca tescil muamelesi yapılır. Aktin vukuu hakkında taraflar arasında ihtilâf olur veya ibraz olunan vesikalar idare heyetlerince kanunî sebeplerle tescile kâfi görülemezse keyfiyet mahkemece hallolunmak iktiza eder.

Kanunu medenin meriyetinden bu kanunun meriyetine kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış akit olmaksızın her hangi bir surette birleşip karı koca halinde yaşayanlardan çocuk olduğu takdirde evlenmenin ve çocuğun kayıt ve tescili için alâkadarlar buldukları kazanın kaymakamma ve vilâyet merkezlerinde valiye müracaat etmeleri iktiza eder. Bu müracaat üzerine vilâyet ve kaza idare heyetlerince tetkikat ve tahkikat neticesinde bu veçhile birleşmelerin vukuu anlaşılırsa işbu birleşmelerin evlenme suretile ve bunlardan doğan çocukların da kadın ve erkeğe izafesile tescillerine karar verilir ve ihtilâf halinde keyfiyet mahkemece halledilir.

Ancak bu suretle vukubulan birleşmelerde erkek zaten evli ise bu birleşmelerden mütehasıl vaziyeti; bu kanun ile kabul etmek kanunu medenin vazettiği esaslarla kabili telif görülemediğinden bu vaziyetteki birleşmelerde yalnız bu birleşmelerin mahsulü olan çocukların nesebi sahih addedilerek tescilleri esası gözetilmiştir ve bu suretle vaki olan birleşmelerden hâsıl olup henüz doğmamış çocuklar için kanunun meriyetinden itibaren üç yüz günlük bir mühlet kabul edilmiştir. Üç yüz gün zarfında doğacak çocuklar da bu madde hükümlerine göre tescil olunacaktır.

Af tedbiri ne kadar geniş olsa bile cemiyetteki vaziyetleri ve ahlâkî temayülleri itibarile bu lûtfе mazhar olmağa lâ-yik olmayanlar aftan hariç bırakılmışlardır. Cemiyet için nafi bir uzuv olabilmek istidadında olanlar için böyle bir müsamaha mevzubahs olabilir. Bir takım tehlikeli şahıslara cemiyete tekrar zarar verebilmek imkânını vermek bu tasavvurdan hariç kalmalıdır.

Bu mütaleaya binaendir ki bu kanundan istifade edemeyecekler 13 üncü maddede gösterilmiştir.

Af kanunu çıkacağına güvenerek suç işleyenleri de bu kanunun çerçevesinden dışarıda bırakmak için bu kanunun neşrinden bir ay evvelki suçlar için tatbik edileceği 13 üncü maddede yazılmıştır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Af kanunu lâ-yihası

MADDE 1 — Kanunun ferî ceza veya para cezasile birlikte yahut yalnız olarak yukarı haddi beş seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile ve yahut yalnız para cezasile cezalandırdığı suçlardan dolayı maznun bulunanlar hakkında takibat yapılmaz.

Bu maddedeki para cezasından maksat, umumî veya hususî kanunlarında yazılı olan hukuku anme para cezalarıdır.

MADDE 2 — Üç seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olanlar hakkındaki ilâmlar infaz olunmaz.

MADDE 3 — Hükmedilmiş veya edilecek olan on seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı cezaların üç senesi indirilir.

MADDE 4 — Hükmedilmiş veya edilecek olan on seneden fazla cezaların beş senesi indirilir. Şu kadar ki indirilen miktar çıktıktan sonra geriye kalan miktar yedi seneden aşağı olamaz.

MADDE 5 — Müebbet ağır hapis cezaları 20sene ağır hapis cezası olarak çektirilir.

MADDE 6 — Müebbet sürgün cezaları 20 seneye indirilir.

MADDE 7 — A - 1274 tarihli mülga ceza kanunu mucibince müebbet küreğe mahkûm olup Türk ceza kanununun 588 nci maddesi ile cezaları hapse çevrilen mahkûmların cezaları on beş seneye indirilmiştir.

B - Mez-kûr kanuna göre müebbet kalebentliğe mahkûm olupta türk ceza kanununun 588 inci maddesi mucibince cezaları sürgüne çevrilenlerin cezaları on seneye indirilmiştir.

C - Muvakkat kalebentlik cezasile mahkûm olupta cezaları bu suretle sürgüne çevrilmiş olanların cezalarının yarısı indirilmiştir.

D - 825 numaralı kanunun 17 nci maddesinin ikinci bendi mucibince mahpusiyet halini ihtiyar edenler hakkında dahi C ve B fıkraları hükümleri tatbik olunur.

MADDE 8 — İstiklâl mahkemesince hiyaneti vataniye kanunu ve zeyil ve tadillerine tevfi kan mahkûm edilen terakkiperver fırkası mensupları ve distülcilerle İzmir suikastı mahkûmlarının cezaları tamamen affolunmuştur.

Türk ceza kanununun 158 ve 159 uncu maddelerile 1881 numaralı matbuat kanunu ve tadillerinde yazılı suçlarla mahkûm olanların cezaları çektirilmaz ve maznunları hakkında da takibat icra olunmaz. Onuncu maddenin B fıkrası ile on üçüncü madde hükmü bu maddeye şamil değildir.

Matbuat kanununun 29 ve 32 nci maddelerinde yazılı suçlar bu madde hükmünden müstesna olup diğer maddeler hükümlerine tâbidir.

MADDE 9 — 1918 numaralı kanun ile zeyil ve tadilleri ve Gümrük ve inhisar kanunları şumulüne giren suçlardan yalnız para cezasını veya musadereyi veya bir meslek ve sanatın yapılmamasını veya ancak bu cezaları istilzam edenleri hakkında takibat yapılmaz ve bu suçlardan dolayı mahkeme, heyet ve komisyonlarca verilmiş ve henüz infaz edilmemiş olan kararlar infaz edilmez.

Bu hüküm kanunen kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, saklanması, alınması,

satılması, memlekete sokulması cürüm veya kabahat olan eşyanın musaderesine karar vermeğe mâni değildir.

Yukarıki fıkra haricinde kalan eşya gümrük ve diğer Devlet ve belediye vergi ve resimlerinin ödenmesi halinde sahiplerine verilir.

MADDE 10 — Aşağıda yazılı olanlar bu kanundan istifade edemezler.

A - Zimmet, ihtilâs, irtikâp ve irtişa ve müzayedeye fesat karıştırmak ve kaçakçılık fiillerinden birile maznun ve mahkûm olanlar,

B - Hırsızlıktan mükerrir ve diğer suçlardan her hangi birile ikiden fazla mahkûm bulunanlar,

C - Türk ceza kanununun Onuncu babının ikinci faslında yazılı yağma, yol kesmek, adam kaldırmağa müteallik suçlardan birile maznun veya mahkûm olanlar,

D - Türk ceza kanununun 271 nci maddesinde ve 449 uncu maddesinin iki numaralı bendinde yazılı cürümlerden birile maznun veya mahkûm olanlar,

E - Üçüncü ve dördüncü maddelere göre hükmedilecek cezalara bağlı ferî cezalar.

MADDE 11 — Bu kanun, haklarındaki takibat ve verilmiş olan cezalar dolayısıyla memur ve hâkimler hakkında memurin ve hâkimler kanunlarıyla ve bu kanunlara müzeyyel kanunlara ve sair hususî kanunlarına tevfi kanun yapılmış ve yapılacak olan tasfiye ve memuriyetten af ve iskat ve bircümle inzibatî ve idarî muamelelere şamil değildir.

MADDE 12 — Hilâfetin ilgasına ve Osmanlı hanedanının Türkiye Cümhuriyeti memleketi haricine çıkarılmasına dair olan 431 numaralı kanunla yazılı eşhas ile Lozan muahedenamesile merbut af-ı umumî protokolünde istihdaf edilen 150 şahıs ve 347 ve 854 ve 1289 numaralı kanunlar mucibince Devlet hizmet ve müessesatında istihdam edilmemelerine karar verilenler bu kanunun şümulüne girmez.

MADDE 13 — Firar halinde olup kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren üç ay içinde en büyük idarî ve adli makamlara müracaat ve teslim olmayan maznun veya mahkûm şahıslar bu kanunda yazılı muafiyetlerden istifade edemezler.

MADDE 14 — Bu kanunun buraya kadar olan hükümleri 28 temmuz 1933 tarihinden sonra işlenen suçlara şamil değildir.

MADDE 15 — **A** - Kanunu medeninin meriyetinden evvel aktolunan nikâha müstenit evlenmelerin ve bu evlenmelerden doğup nüfus idaresince tescilleri yapılmamış olan çocukların alâkadarların vesikalara müstenit müracaatları üzerine kayıt ve tescil muameleleri yapılır.

B - Kanunu medeninin meriyetinden bu kanunun neşri tarihine kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış bir akte müstenit olmayarak birleşip karı koca halinde yaşayanlardan çocuk olduğu takdirde bu yaşayış evlenme akti gibi sayılarak bu birleşmelerin evlenme suretile ve bunlardan doğan çocukların da kadın ve erkeğe izafesile tescili yapılır. Şu kadar ki erkek evli ise bu suretle vaki olan birleşmelerde bu hükümler cari olamaz. Ancak bu birleşmelerden hâsıl olan çocuklar yukarıki hükme göre tescil olunur.

C - Bu kanunun neşrinden evvel vaki olan bu gibi birleşmelerden kanunun neşri tarihinden itibaren üç yüz gün içinde çocuk doğduğu takdirde dahi yukarıki hükümler cari olur.

D - Tescil muameleleri bir sene içinde yapılır.

E - Tescil muamelesi alâkadarların kaymakam veya valiye vuku bulan müracaatları üzerinen keyfiyetin idare heyetlerince yaptırılacak tahkikat neticesinde bu heyetlerin tanzim edecekleri mazbatalar üzerine icra olunur.

MADDE 16 — Bu kanun 29 teşrinievvel 1933 tarihinden itibaren meridir.

Bu kanun hükümlerinden istifade edecek mahpusların tahliye muameleleri on beş gün zarfında ikmal edilir.

MADDE 17 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

25 - X - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V.	Mal. V. V.
İsmet	Ş. Saracoğlu	Zekâi	Ş. Kaya		Hilmi
Mf. V. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
	Hilmi			Ali Rana	Muhlis

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Karar No. 42

Esas No. 1/567,785

2/82

26 - X - 1933

Yüksek Reisliğe

Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetile Adliye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 25 - X - 1933 tarih ve 6/3065 numaralı tezkeresile Adliye encümenine havale edilen af kanunu lâyihası Adliye ve Dahiliye vekilleri Beylerin huzurlarile tetkik ve müzakere olundu:

Matbuat suçlarından dolayı haklarında takibat yapılanlarla, bu suçlardan mahkûm edilmiş bulunanların affi hakkında İzmir mebusu Mahmut Esat Beyin teklifi kanunisiyle, evlenme harici doğan çocuklar hakkında Adliye vekilliğince hazırlanarak Başvekâletin 20 - III - 1933 tarih ve 6/757 numaralı tezkeresile Adliye encümenine havale edilmiş olan lâyihaın bu kanun lâyihasile alâka ve münasebeti bulunduğundan mezkûr teklifi kanunî ile lâyihaın birleştirilmesi ne karar verilmiştir.

Af kanunu lâyihasının esbabı mucibesi mündericatta göre, Türkiye Cümhuriyetinin onuncu yıl dönümünün kutluandığı sırada bu mesut günün şeref ve hürmetine, hirs ve hata yüzünden suç ika etmiş olanların bazıları hakkında da müsamaha gösterilerek affe mazhar edilmeleri ve bir kısmının da cezalarının azaltılması ve o kabül suçluların tekrar cemiyet içine alınmasının iclimali faydalar temin edeceği mülâhazasile bu kanun lâyihasının tanzim edildiği görülmüş ve hakikaten Cümhuriyetimizin onuncu yıl dönümünü idrak vesilesile yapılan bu büyük bayramda, mahiyetleri itibarile ekseriya iyi düşünmemek tesirile hataya kurban olan bir takım suçluların af ve müsamahaya mazhar kılınmaları suçlular üzerinde ceza kadar intibah ve nedamet tesiri yapabilecek bir atıfet olduğundan lâyiha encümenimizce de esas itibarile kabule şayan görülmüştür.

İzmir mebusu Mahmut Esat Beyin teklifi kanunisi de yalnız matbuat suçları hakkında aynı mülâhaza ve sebeplere müstenit bulunduğu Hükûmetçe hazırlanan lâyiha mündericattından aynı surette hükümler bulunduğu görüldüğünden bu teklifin ayrıca tetkikine mahal kalmamış olduğu neticesine varılmıştır.

Evlenme harici çocuklar hakkındaki yukarıda zikredilen kanun lâyihası da bu af kanununun bir maddesinde ahkâm mevcut olduğundan buna dair müstakil bir kanuna tabiatile lüzum kalmamıştır.

Af kanunu lâyihası hakkında Adliye encümenince bu kanunun tertibine ve yazılış tarzına ve bazı esasların tereddüde mahal kalmamak üzere tanzih ve tasrihine müteallik bazı değişiklikler yapılmıştır:

Lâyihaın birinci maddesi aynen kabul edilmiş, ancak maddenin sonundaki fıkra onuncu maddede kaçakçılığın men ve takibi hakkındaki 1918 numaralı kanuna mütedair ve bu lâyihaya ithal edilen hükümlerle birlikte müstakil bir madde halinde olarak yazılması tensip olunmuştur.

Encümen ikinci maddeye bir fıkra ilâvesine lüzum görmüştür. O da: üç sencyi geçmeye hapis

ile para cezasına mahkûm olanların ferî cezalarla birlikte bu mahkûmiyetten affedilmelerine göre bu kabil bir mahkûmiyete düçar edilipte haklarındaki hüküm infaz edilmiş olanların da bu aftan hukukî netayic itibarile müstefit olmaları madelet icabı olacağı mülâhazası böyle bir fıkranın ilâvesine saik olmuştur.

Lâyiha'nın 4, 5, 6, 7 nei maddelerinde esasa müessir olacak bir tadil yapılmamıştır. Bu maddeler tamamen af edilmeyen cürümler hakkında yapılması tensip edilen tenzillerden bâhis bulunmaktadır.

8 inci maddede tasrih edilen cürümler hakkında mutlak olarak af kabul edilmiştir.

Kezalik matbuat kanununa göre Hükûmet aleyhine vaki olan neşriyattan dolayı resen haklarında takibat yapılarak mahkûm edilmiş olanlarla bu suretle haklarında takibat icra edilecek olan suçlular mutlak surette affedilmişlerdir. 8 inci madde ile bu maddedeki matbuat kanununa göre suçlu olanlar hakkında affin tatbiki için diğer ceraim hakkında bu lâyiha ile kabul edilen mükerrirlik kaydı ve suçluların Hükûmete teslim olması gibi şart ve mecburiyetler de aranmamıştır.

Yalnız matbuat cürümlerinden eşhas aleyhinde vaki neşriyat üzerine şahsî dava ikame olunmak suretile mahkûm edilenerle haklarında bu yolda takibat yapılanlar hakkındaki af hükmü diğer cürümler hakkında bu lâyiha ile kabul edilen esaslara tâbi olacağı 9 uncu maddenin son fıkrasında tesbit olunmuştur.

10 uncu madde bu lâyihadaki affedilen para cezasının ne olduğunu tarif ve tazyih etmektedir. Para cezasından asıl maksadın hukuku amme para cezaları olduğu ve yoksa billarz damga kanunu mucibince alınan para cezaları sair kanunlardaki tazminat kabilinden olan cezaların af hükmünün şumulüne dahil olmadığı maddenin birinci fıkrasında gösterilmiş ve belediye cezaları gibi ilmi noktadan ceraimi medeniye denilebilecek suçlar dolayısıyla alınan para cezaları hukuku ammeden sayılabilmek gibi ihtimalle her hangi bir tereddüde mahal bırakılmaması için esasen belediye varidatına dahil olan bu kabil para cezalarının da af hükmüne dahil olmadığı mezkûr fıkra da gösterilmiştir.

10 uncu maddenin bundan sonra gelen fıkraları gümrük ve inhisar işlerine taallük eden ve tazminat kabilinden sayılması varit görülecek olan ve fakat affedilmesi tasvip edilen hususlara müteallik olup bunlar maddede tereddüde mahal vermeyecek surette tasrih olunmuştur.

Lâyiha'nın 11 inci maddesi af hükmünden istifade etmeyecek olan hususları göstermektedir. Beş bentte yazılmış olan bu istisnaî hükümler izahtan müstağni olacak surette lüzumlu olan ve affe mazhar edilmelerinde hiç bir fayda mülâhaza edilmeyecek olan hallerdir.

Bu maddenin (C) fıkrasında yazılı cürümler arasında bu cürümlere yataklık edenlerin dahi ithali lâzımlağacağı mevzubahs edilmiş ise de beyan edilen hal, sayılan suçların ikamda iştirakî bir hareketten madut olduğundan ve iştirak hallerinde dahi ceza tayin edileceği kanunda musarrah bulunduğu bazı ahvalde asıl fail gibi telâkki edilebilecek olan ve bu kabil cürüm şeriklerinin aftan istifade edemeyecekler meyânında bulunmuş olacaklarından ayrıca bir kayıt konmasına lüzum görülmemiştir.

Lâyiha'nın 12 inci maddesi hayli münakaşayı mucip olmuştur. Cezaları bu lâyiha'nın af hükmüne dahil olan mahkûmlarla haklarında takibat yapılmayacak olan maznunların ferî cezalarının da af hükmüne mutlak olarak dahil olması lâzımlağacağı beyan edilmiş ve hakikaten ilmi ve nazari mülâhazalara göre bu mütalea musip bulunmuş ise de memuriyetten muvakkat veya müebbet mahrumiyet ve bir sanat veya mesleğin icrasından menedilmeğe mütedair olan ferî cezaların af hükmünden istisna edilmesi memurlara taallük eden bu hususun memurlarda arınan manevî vasıflar noktasından katiyetle lüzumlu bulunmuş olmasına mebni Hükûmetçe tekelif olunan bu istisnaiyetin kabulü temin edeceği yüksek menfaatler itibarile encümenimizce de muvafık görülmüştür.

Maddenin diğer hükümleri de aynı mülâhazalar itibarile kabul edilmiştir. Yalnız bu arada mahsus kanunlarına göre heyeti mahsusalarca Devlet hizmet ve müessesatında kullanılmamalarına karar verilenler tarafından vaki olup Âli karar heyetince intaç edilmeyen ve alâkadarları tarafından vukubulan müracaat üzerine haklı olarak şikâyetler serdedilen işlerin Devlet şurası mülkiye dairesince altı ay içinde hal ve intaç edilmelerine dair bir hüküm konmuştur.

13 üncü maddede hilâfetin ilgasına dair olan kanun hükmü ile Lozan muahedesiyle yüz elli şahıs hakkındaki kararın affedilmediği gösterilmiştir.

14 üncü maddede bu lâyiha ile affedilen maznun ve mahkûmlardan firar halinde bulunanların üç ay içinde Hükûmete teslim olmak kaydile aften istifade edebilecekleri hükmünü mutazammın olup müddetle takyit edilen bu hususun lüzumu izahıta müstağnidir.

Af ile cezaların indirilmesi hükümleri için 28 temmuz 933 tarihi 15 nci maddede esas olarak tesbit edilmiştir. Böyle bir hüküm konması hakkında Hükûmetin gördüğü lüzuma encümen de iş-tirak etmiş olup hakikaten Cümhuriyetimizin 10 uncu yılını tesit münasebetile bir af kanununun neşredileceği şayiası üzerine bazı müteasirlerin cürüm ikama tesaddi ettikleri bazı yerlerde görülmesi üzerine bu kabîl eşhasın yaulış düşüncelerine karşı Hükûmetçe yukarıda zikredilen tarihte resmî bir tebliğ neşredilmiş olmasına binaen bu tebliğin neşrolunduğu tarihin bu lâyihada tesbit edilmesi doğ-ru görülmüş ve ancak kabahat fiillerinin böyle bir tarihle takyit edilmesi muvafık görülmediğinden kanunun metnindeki (suçlar) yerine yalnız (cürümler) konmuştur.

16 nci madde nüfus siciline kaydedilmeyen çocuklara taallük etmektedir. 8 bende ayrılan bu mad-de esas itibarile iki kısmı ihtiva etmektedir.

Birinci kısım eski ahkâma göre maksbul addedilen münakehat ile bundan doğan çocukların nüfus kütüğüne tescil edilmesinin külfetsiz ve bir gûna harç, resim ve ceza alınmayarak tescillerini temine matuf bulunmaktadır. Mevzuatı hazıraya göre bu kabîl tesciller için mahkeme hükmüne ihtiyâç bulunduğundan bu hususta müsaadekârlık göstererek idare heyetlerince bahsedilen tarihten ev-vel şerî mahkemelerden verilen izinnâme veya hukuku aile kararnamesinin merî bulunduğu esnada yine şerî mahkemelerden alınmış nikâh kâğıtları ve bunlar olmadığı takdirde nikâhın vukuuna dair köy ve mahalle ihtiyar heyetlerinden alınacak ilmühaberler ve muhtarlık vazifesinin kanunu mah-susuna tevfiқан teşkilâtı olan yerlerde belediyelere intikalinden sonra belediyelere verilecek ilmü-haberler üzerine bu muamelenin yapılması maddenin (A) bendinde tesbit edilmiştir.

Kanunu medenî meriyete girdikten sonra bazı eşhasın kanunu hükmüne uymayarak cehalet sai-kasile evli gibi kadımla erkeğin birleşmeleri halinde çocuk olduğu ve hakikaten karı koca halinde yaşayışları anlaşıldığı takdirde bu hallerin evlenme akti sayılarak kendilerinin evlenme suretile ve çocuk-larının da bu kadını ve erkeğe izafe edilerek nesebi sahih olmak üzere tescillerinin yapılması kabul edilmiştir. Şu kadar ki bu tarzda yaşamakta olanlardan erkek evli ise ancak doğmuş olan çocu-ğun tescil olunabileceği ve o kadın hakkında hiç bir hüküm cari olmaması tesbit edilmiştir.

Maddenin diğer bentleri hükmü kabul edilen bu esaslar için müracaat müddetini ve bu mua-meleyi yapacak mercilerin tayini ve çocukların haklarını mahfuz tutmak maksadile reşit olduktan sonra da evvele veli ve vasileri tescil muamelesi yaptırmamışsa kendisinin talebe hakkı olacağını göstermektedir.

Bu suretle yapılacak tesciller ihtilâflı olmamak ve alâkaldarın itirazları bulunmamak hallerine munhasır olup her ne suretle olursa olsun ihtilâf ve itiraz vukuunda keyfiyetin bu kanuna göre mahkemelere halledilmesi de ayrıca tasrih olunmuştur.

Lâyihanın 17 nci maddesinde bir takım kayıt ve şartların tetkik ve tesbiti için bu kanunu tatbika memur olan bilhassa Cümhuriyet müddeiumumîleriyle askerî âmiri adlilerin tetkika vakit bulma-ları zmnında meriyetinden itibaren on beş gün zarfında kanundan istifade edecek mevkuf ve mah-pusların salıverilme işlerinin ikmal edilmesi yazılmıştır.

Arzedilen sebeplere binaen yapılan tadillerle kabulüne encümenence karar verilmiş olan lâyiha tercihan ve müstacelen müzakere edilerek kabul ve tasvip buyurulmak üzere Heyeti Umumiyeye arz olunur.

Ad. E. Reisi Na. M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Kocaeli	Kayseri	Antalya	Edirne	Edirne	Erzincan
Salâhattin	Sait Azmi	Haydar	Şeref	H. Hayri	Abdülhak
Aza	Aza	Aza			
Kars	Antalya	Balıkesir			
Nazif	Numan	Vasfi			

ADLIYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Af kanunu lâyhası

MADDE 1 — Kanunun, ferî ceza veya para cezasile birlikte yahut yalnız olarak yukarı haddi beş seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile veyahut yalnız para cezasile cezalandırıldığı suçlardan dolayı maznun bulunanlar hakkında takibat yapılmaz.

MADDE 2 — Üç seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza veya para cezasile mahkûm olanlar ferî cezalara da şamil olmak üzere affedilmiştir. Bu kanunun neşrinden evvel affedilmiş olanlar da 12 nci madde hükmü dairesinden istifade ederler.

MADDE 3 — Hükmedilmiş veya edilecek olan on seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı cezaların üç senesi indirilir.

MADDE 4 — Hükmedilmiş veya edilecek olan on seneden fazla cezaların beş senesi indirilir. Şu kadar ki; geri kalan ceza miktarı yedi seneden aşağı olamaz.

MADDE 5 — Müebbet ağır hapis cezaları 20 sene ağır hapis cezası olarak çektirilir.

MADDE 6 — Müebbet sürgün cezaları 20 seneye indirilir.

MADDE 7 — A) - 1274 tarihli mülga ceza kanunu mucibince müebbet küreğe mahkûm olup Türk ceza kanununun 588 inci maddesile cezaları hapse çevrilen mahkûmların cezaları 15 seneye indirilir.

B) - Mezkûr mülga kanuna göre müebbet kalebentliğe mahkûm olupta Türk ceza kanununun 588 inci maddesi mucibince cezaları sürgüne çevrilenlerin cezaları 10 seneye indirilir.

C) - Muvakkat kalebentlik cezasile mahkûm olup ta cezaları sürgüne çevrilmiş olanların cezalarının yarısı indirilir.

D) - 825 numaralı kanunun 17 nci maddesinin 2 nci bendi mucibince mahpusiyet halini ihtiyar edenler hakkında dahi B ve C fıkraları hükümleri tatbik olunur.

MADDE 8 — Hiyaneti vataniye kanunu ve zeyil ve tadillerine göre mahkûm edilen mefsuh Terakkiperver fırkası mensupları ve distülcilerle İzmir suikastı mahkûmları affolunmuştur.

MADDE 9 — Türk ceza kanununun 153 ve 159 uncu maddelerile 1881 numaralı matbuat kanununda yazılı suçlarla mahkûm ve maznun olanlar affedilmiştir. 11 inci maddenin B fıkrasile 14 üncü maddesi hükmü 8 nci madde ile bu maddeye şamil değildir. Matbuat kanununun 29 ve 32 nci maddelerinde yazılı suçlar bu madde hükmünden müstesna olup bu kanunun diğer maddeleri hükümlerine tâbidir.

MADDE 10 — Bu kanundaki para cezasından maksat belediye varidatına dahil olan para cezalarından başka umumî veya hususî kanunlarında yazılı olan hukuku amme para cezalarıdır.

Şu kadar ki; 1918 numaralı kanun ile zeyil ve tadilleri ve gümrük ve inhisar kanunları şümulüne giren yalnız para cezasını veya musadereyi veya bir meslek ve sanatın yapılmamasını veya bu cezalardan birini veya bir kaçını istilzam eden suçlar hakkında takibat yapılmaz.

Bu suçlardan dolayı mahkeme, heyet ve komisyonlarca verilmiş ve henüz infaz edilmemiş olan kararlar da infaz edilmez.

Bu hüküm, kanunen kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, saklanması, alınması, satılması ve memlekete sokulması cürüm veya kabahat olan eşyanın musaderesine karar vermeğe mâni değildir.

Yukarıki fıkra haricinde kalan eşya gümrük ve diğer Devlet ve belediye vergi ve resimlerinin ödenmesi halinde sahiplerine verilir.

MADDE 11 — Aşağıda yazılı olanlar bu kanundan istifade edemezler :

- A) Zimmet, ihtilâs ,irtikâp ve irtişa, müzayede ve münakasaya fesat karıştırmak ve kaçakçılık fiillerinden birile maznun veya mahkûm olanlar,
- B) Hırsızlıktan mükerrir ve diğer cürümlerden her hangi birile ikiden fazla mahkûm olanlar ,
- C) Türk ceza kanununun 10 uncu babının ikinci faslında yazılı yağmaya, yol kesmeğe ve adam kaldırmağa müteallik suçlardan birile maznun veya mahkûm olanlar,
- D) Türk ceza kanununun 271 inci maddesinde ve 449 ncu maddesinin 2 numaralı bendinde yazılı cürümlerden birile maznun veya mahkûm olanlar,
- E) 3 üncü ve 4 üncü maddelere göre hükmü olanlar .

MADDE 12 — Bu kanunun birinci ve ikinci maddeleri hükümlerinden memurîyetten muvakkaten ve müebbeden mahrumiyet veya bir sanat ve bir meslekin icrasından menedilmek gibi kanunî tesir ve neticelere ve memurun ve hâkimler kanunlarile bunlara müzeyyel kanunlara ve sair hususi kanunlara tevfiikan yapılmış ve yapılacak olan tasfiye ve memurîyetten af ve iskat ve sair umum inzibatî ve idarî muamelelere ve 347, 854 ve 1289 numaralı kanunlar mucibince Devlet hizmet ve müessesatında istihdam edilmemelerine dair verilen karara bu kanun ahkâmı şamil değildir .

Âli karar heyetince intaç edilmeyen evrak Devlet şûrasına tevdi ve mülkiye dairesince altı ay içinde 1289 numaralı kanun dairesinde tetkik olunarak karara bağlanır.

MADDE 13 — Hilâfetin ilgasına ve Osmanlı hanedanının Türkiye Cümhuriyeti memleketi haricine çıkarılmasına dair olan 431 numaralı kanunda yazılı eşhas ile Lozan muahedenamesile merbut affi umumî protokolünde istihdaf edilen 150 şahıs affedilmemiştir.

MADDE 14 — Firar halinde olup bu kanunun meriyte girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Hükûmete müracaatla teslim olmayan maznun veya mahkûm şahıslar bu kanunun hükümlerinden istifade edemezler.

MADDE 15 — Yukarıki maddeler hükümleri 28 temmuz 1933 tarihinden sonra işlenmiş olan cürümlere şamil değildir.

MADDE 16 — A) 4 teşrinievvel 1926 tarihinden evvel aktolunan nikâha müstenit evlenmelerin ve bu evlenmelerden doğup nüfus idaresince tescilleri yapılmamış olan çocukların alâkadarların vesikalarla veya köy ve mahalle veya belediye ilmühaberleriyle vukubulacak müracaatleri üzerine kayıt ve tescil muameleleri yapılır.

B) Kanunu medeninin meriyetinden bu kanunun neşri tarihine kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış akte müstenit olmayarak birleşip karı koca halinde yaşayanlardan çocuk olduğu takdirde bu yaşayış evlenme akti sayılarak bu birleşmelerin evlenme suretile ve bunlardan doğan çocukların da nesebi sahîh olarak kadın ve erkeğe izafesile tescili yapılır. Şu kadar ki; erkek evli ise bu suretle vaki olan birleşmelerde bu hükümler cari olmaz. Ancak bu birleşmelerden hâsıl olan çocuklar yukarıki hükme göre tescil olunur.

C) Bu kanunun neşrinden evvel vaki olan bu gibi birleşmelerden kanunun neşri tarihinden itibaren üç yüz gün içinde çocuk doğduğu takdirde dahi yukarıki hükümler cari olur.

D) Tescil muameleleri için bir sene zarfında müracaat edilmelidir.

E) Tescil muamelesi alâkadarların kaymakam veya valiye vukubulan müracaatleri üzerine keyfiyetin idare heyetlerince yaptırılacak tahkikat neticesinde bu heyetlerin tanzim edecekleri mazbatalar üzerine icra olunur.

F) Veli veya vasi tescil için müracaat etmedikleri halde çocuk reşit olduktan sonra bu kanuna göre tescil talebinde bulunmağa hakkı vardır.

G) İhtilâf ve itiraz vukuunda keyfiyet mahkemece hallolunur.

H) Tescile müteallik harç, resim ve cezalar affedilmemiştir.

MADDE 17 — Bu kanunun hükümlerinden istifade edecek mevkuflar ve mahpusların salıveril-

ADLİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Af kanunu lâyihası

MADDE 1 — Kanunun, ferî ceza veya para cezasile birlikte yahut yalnız olarak yukarı haddi beş seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile veyahut yalnız para cezasile cezalandırdığı suçlardan dolayı maznun bulunanlar hakkında takibat yapılmaz.

MADDE 2 — Üç seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza veya para cezasile mahkûm olanlar ferî cezalara da şamil olmak üzere affedilmiştir. Bu kanunun neşrinden evvel haklarında verilen mahkûmiyet kararları infaz edilmiş olanlar da 12 nci madde hükmü dairesinde bu maddenin hukuki netayicinden istifade ederler.

MADDE 3 — Hükmedilmiş veya edilecek olan on seneyi geçmeyen hürriyeti bağlayıcı cezaların üç senesi indirilir.

MADDE 4 — Hükmedilmiş veya edilecek olan on seneden fazla cezaların beş senesi indirilir. Şu kadar ki; geri kalan ceza miktarı yedi seneden aşağı olamaz.

MADDE 5 — Müebbet ağır hapis cezaları 20 sene ağır hapis cezası olarak çektirilir.

MADDE 6 — Müebbet sürgün cezaları 20 seneye indirilir.

MADDE 7 — A) - 1274 tarihli mülga ceza kanunu mucibince müebbet küreğe mahkûm olup Türk ceza kanununun 588 inci maddesile cezaları hapse çevrilen mahkûmların cezaları 15 seneye indirilir.

B) - Mezkûr mülga kanuna göre müebbet kalebentliğe mahkûm olupta Türk ceza kanununun 588 inci maddesi mucibince cezaları sürgüne çevrilenlerin cezaları 10 seneye indirilir.

C) - Muvakkat kalebentlik cezasile mahkûm olup ta cezaları sürgüne çevrilmiş olanların cezalarının yarısı indirilir.

D) - 825 numaralı kanunun 17 nci maddesinin 2 nci bendi mucibince mahpusiyet halini ihtiyar edenler hakkında dahi B ve C fıkraları hükümleri tatbik olunur.

MADDE 8 — Hiyaneti vataniye kanunu ve zeyil ve tadillerine göre mahkûm edilen mefsuh Terakkiperver fırkası mensupları ve distülcilerle İzmir suikastı mahkûmları affolunmuştur.

MADDE 9 — Türk ceza kanununun 153 ve 159 uncu maddelerile 1881 numaralı matbuat kanununda yazılı suçlarla mahkûm ve maznun olanlar affedilmiştir. 11 inci maddenin B fıkrasile 14 üncü maddesi hükmü 8 nci madde ile bu maddeye şamil değildir. Matbuat kanununun 29 ve 32 nci maddelerinde yazılı suçlar bu madde hükmünden müstesna olup bu kanunun diğer maddeleri hükümlerine tâbidir.

MADDE 10 — Bu kanundaki para cezasından maksat belediye varidatına dahil olan para cezalarından başka umumî veya hususî kanunlarında yazılı olan hukuku amme para cezalarıdır.

Şu kadar ki; 1918 numaralı kanun ile zeyil ve tadilleri ve gümrük ve inhisar kanunları şümulüne giren yalnız para cezasını veya musadereyi veya bir meslek ve sanatın yapılmamasını veya bu cezalardan birini veya bir kaçını istilzam eden suçlar hakkında takibat yapılmaz.

Bu suçlardan dolayı mahkeme, heyet ve komisyonlara verilmiş ve henüz infaz edilmemiş olan kararlar da infaz edilmez.

Bu hüküm, kanunen kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, saklanması, alınması, satılması ve memlekete sokulması cürüm veya kabahat olan eşyanın musaderesine karar vermeğe mâni değildir.

Yukarıki fıkra haricinde kalan eşya gümrük ve diğer Devlet ve belediye vergi ve resimlerinin ödenmesi halinde sahiplerine verilir.

MADDE 11 — Aşağıda yazılı olanlar bu kanundan istifade edemezler :

- A) Zimmet, ihtilâs ,irtikâp ve irtişa, müzayedede ve münakasaya fesat karıştırmak ve kaçakçılık fiillerinden birile maznun veya mahkûm olanlar,
- B) Hırsızlıktan mükerrir ve diğer cürümlerden her hangi birile ikiden fazla mahkûm olanlar ,
- C) Türk ceza kanununun 10 uncu babının ikinci faslında yazılı yağmaya, yol kesmeğe ve adam kaldırmağa müteallik suçlardan birile maznun veya mahkûm olanlar,
- D) Türk ceza kanununun 271 inci maddesinde ve 449 ncu maddesinin 2 numaralı bendinde yazılı cürümlerden birile maznun veya mahkûm olanlar,
- E) 3 üncü ve 4 üncü maddelere göre hükmedilmiş ve edilecek cezalara bağlı ferî cezalar.

MADDE 12 — Bu kanunun birinci ve ikinci maddeleri hükümlerinden istifade edenler memuriyetten muvakkaten ve müebbeden mahrumiyet veya bir sanat ve bir meslekin icrasından menedilmek gibi kanunî tesir ve neticelere ve memurun ve hâkimler kanunlarile bunlara müzeyyel kanunlara ve sair hususî kanunlara tevfiakan yapılmış ve yapılacak olan tasfiye ve memuriyetten af ve iskat ve sair umum inzibatî ve idarî muamelelere ve 347, 854 ve 1289 numaralı kanunlar mucibince Devlet hizmet ve müessesatında istihdam edilmemelerine dair verilen karara bu kanun ahkâmı şamil değildir .

Âli karar heyetince intaç edilmeyen evrak Devlet şûrasına tevdi ve mülkiye dairesince altı ay içinde 1289 numaralı kanun dairesinde tetkik olunarak karara bağlanır.

MADDE 13 — Hilâfetin ilgasına ve Osmanlı hanedanının Türkiye Cümhuriyeti memleketi haricine çıkarılmasına dair olan 431 numaralı kanunda yazılı eşhas ile Lozan muahedenamesile merbut affi umumî protokolünde istihdaf edilen 150 şahıs affedilmemiştir.

MADDE 14 — Fırar halinde olup bu kanunun meriyte girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Hükûmete müracaatla teslim olmayan maznun veya mahkûm şahıslar bu kanunun hükümlerinden istifade edemezler.

MADDE 15 — Yukarıki maddeler hükümleri 28 temmuz 1933 tarihinden sonra işlenmiş olan cürümlere şamil değildir.

MADDE 16 — A) 4 teşrinievvel 1926 tarihinden evvel aktolunan nikâha müstenit evlenmelerin ve bu evlenmelerden doğup nüfus idaresince tescilleri yapılmamış olan çocukların alâkadarların vesikalarla veya köy ve mahalle veya belediye ilmühaberleriyle vukubulacak müracaatleri üzerine kayıt ve tescil muameleleri yapılır.

B) Kanunu medeninin meriyetinden bu kanunun neşri tarihine kadar evlendirme memuru huzurunda yapılmış akte müstenit olmayarak birleşip karı koca halinde yaşayanlardan çocuk olduğu takdirde bu yaşayış evlenme akti sayılarak bu birleşmelerin evlenme suretile ve bunlardan doğan çocukların da nesebi sahih olarak kadın ve erkeğe izafesile tescili yapılır. Şu kadar ki; erkek evli ise bu suretle vaki olan birleşmelerde bu hükümler cari olmaz. Ancak bu birleşmelerden hâsıl olan çocuklar yukarıki hükme göre tescil olunur.

C) Bu kanunun neşrinden evvel vaki olan bu gibi birleşmelerden kanunun neşri tarihinden itibaren üç yüz gün içinde çocuk doğduğu takdirde dahi yukarıki hükümler cari olur.

D) Tescil muameleleri için bir sene zarfında müracaat edilmelidir.

E) Tescil muamelesi alâkadarların kaymakam veya valiye vukubulan müracaatleri üzerine keyfiyetin idare heyetlerince yaptırılacak tahkikat neticesinde bu heyetlerin tanzim edecekleri mazbatalar üzerine icra olunur.

F) Veli veya vasi tescil için müracaat etmedikleri halde çocuk reşit olduktan sonra bu kanuna göre tescil talebinde bulunmağa hakkı vardır.

G) İhtilâf ve itiraz vukuunda keyfiyet mahkemece hallolunur.

H) Tescile müteallik harç, resim ve cezalar affedilmiştir.

MADDE 17 — Bu kanunun hükümlerinden istifade edecek mevkuf ve mahpusların salıveril-

me işleri kanununun meriyete girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde ikmal edilir.

MADDE 18 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir .

MADDE 19 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

